

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Mezda delavčeva.

Mej delavci, ki služijo kmeta, ter mej delavci, ki služijo fabrikanta, je mnoga, velika razlika. Prednost, kakeršno niti ministri nemajo, ima kmetov delavec, namreč to, da se pri svojem delu večidel ziblje pod sinjim nebom; v zdravem zraku, v mični prirodni okolici, da je sploh njegovo delo večna telovadba, lekovita gimnastika. V tem oziru je pa tvorišče fabriškega delavca sleharnemu toliko znano, da si gotovo ne želi na njegovo mesto, ako mu je kaj do zdravja, do življenja. Trpljenje fabriškega delavca je mnogo večje in bolj opasno, nego delavca kmetijskega trpljenje. Delavec ima pri kmetu svoje delopuste, nedelje in praznike: solnce je njegova ura, a ne plinova svitloba; po zimi je kratek dan, so dolge noči, tako je tudi pri kmetu delo kratko, spanje dolgo. Fabrikant redu, ki ga tako lepo zaukazuje narava sama leto in dan, ne pozna, njemu je merodajna le njegova žepna ura, in le tej se imajo pokoriti fabriški delavci, delati jednako dolgo bodi o kresu bodi o božiči, bodi ob belem dnevi, bodi ob sveči. Nova industrija se tudi do najnovejšega časa ni brigala za starodavno ustanovilo, da je šest dnij delati, sedmi dan pa počivati; petek ali svetek — delavec ga je moral prebiti pri stroji, pozabljač moralne strani življenja.

Poleg teh glavnih razlik naštetih bi se dalo še drugih več ali manj tehtovitih momentov, ki bi vsi kazali, koliko na boljem so posli in kmetijski delavci sploh v primeri z delavci po tovarnah. Ako bi kmetovi delavci imeli to primero pred očmi, vse bolje in vestniše bi služili svojega gospodarja, ne bi ga popuščali v najhujšem delu in ne bi se upirali njegovim poveljem, Boga zahvalivši, da jim ni treba fabrikanta služiti po zatohlih tovarnah, služiti kakor suženj, katerega gospodar rabi, kolikor hoče!

Ali jedna stvar je, ki še posebno povzdiguje kmetijskega delavca nad fabriškim delavcem. To je kmetov kruh, to je, kako kmet plačuje delo svojega hlapca, svoje dekle, svojega najemnika. Naši domači posli dobivajo vso hrano, več ali manj tudi obleke; kadar zbolijo, skrbi jim hiša za postrežbo in zdravila. To vse je že tako ukoreninjeno v sel-skem prebivalstvu, da je samo po sebi umevno in tega nikče več ne omenja, kadar se ugibajo posel-

ske pogodbe. Toda, ali je to že vse? Ali je gospodinja o božiči zadosta obljubila, ko je deklí obljubila za leto in dan vso hrano, toliko in toliko obleke, da je niti raztrgala ne bo? Vprašajte desetletnega pastirja, ali bode s tem zadovoljen? Ne, pri nas je navada, da se delo odplača z denarjem, pri nas zahteva posel tudi mezdò (lon). Tako velja tudi za tiste, ki „na dneve“ delajo: ne dobijo le vsega potrebnega, marveč tudi dnino v gotovini. In tam, kjer delajo še z „gostovi“, ni drugače. „Gost“ prejme toliko prirodnin, kolikor potrebuje, da dostojno preživi sebe in svoje, ima hišo za stanovanje, ima nekoliko vrta ali polja, ali dobi nekoliko živeža itd. A gospodar ve, da s tem še ni poplačal delavca. Delavec zahteva svojo zasluženno mezdò. Po teh vseobčih prikaznih na selu pridemo do sklepa, do načela, da kmet svojega delavca ne živi samo, ampak mu tudi delo plačuje. V kmetijstvu torej nahajamo prvič postavo: daj mu živež in streho, da bo delati mogel, — drugič pa, plačaj delo, dajaj mezdò! Vse potrebno, a poleg tega še mezdò dobiva kmetijski delavec.

A sedaj se obrnimo k fabriškemu delavcu in vprašajmo ga: dobi-li tudi on vse potrebno, vrhu tega pa še mezdò? Quod nego. Mej zaslužkom kmetijskega delavca in mej zaslužkom fabriškega delavca je načelna razlika. Zaslužek po fabrikah se ravna po znanih dveh narodno-gospodarskih regulatorjih: po tem, koliko je vprašanja in koliko ponudbe. Če se več delavcev oglašja za delo, tem manj se pojedincu odloči plačila, to je jasno. Ako je ponudba mnogobrojna, potem postane plačilo tako nizko in majhno, da delavec v fabriki niti toliko ne dobi, kolikor mu je treba za najmanjše potrebe vsakdanje. O čem večem, o mezdi v takem slučaju niti besede ni. Kedaj se selskemu delavcu pripeti, da bi moral služiti le za hrano, ali celo, da bi za svoje delo ne dobil niti navadne, popolne hrane? Pač pa so bele vrane fabrikantje, pri katerih si delavec kaj več zasluži, kakor pičlo mero vsakdanjega kruha. Pač so na Moravskem tovarne, ki na teden plačujejo po 2 gold. 40 kr., 1 gold. 92 kr., 1 gld. 68 kr., zato pa zahtevajo — vsaj pred dvema letoma je še bilo tako — dela po sedemnajst, da celo po dvajset ur na dan; tovarne so, v katere morajo delavci prihajati v ponedeljek zju-

traj, odidejo pa v soboto zvečer z 2. 3. 4. 5 gld. plače, s katero naj živijo sebe in svoje družine. V takih okolišnih se ne more reči, da si je siromašni delavec kaj pridobil, da ima za svoje delo kako odplačilo ali mezdò. V najboljšem slučaju tovarniški delavec za to dela, da živi; samo za to. Tako pa človek pride na stopinjo domače živali. Ta ne dobi mezdè, a damo jej živež, pa kako čuden živež! Konju v jasli pokladamo tečno in dobro krmo zato, da nam ostane krepak in delovit. Kmet, ki bi svoje konje stradati pustil, vsak ga bi imel za slabega gospodarja. Dober gospodar pa svojemu konju skrbi tudi za zračen hlev, za čedno steljo, za snažno kožo, za dobre podkove, za zdravnika, če je bolan in za kazen hlapcu, kateri konja prežene. Tako se dela s konjem in žival je vesela ob tem zato, ker je žival in se jej ne more usiljevati mezdà, še posebno odplačilo za delo. S tovarniškim delavcem se pa šestokrat niti tako ne dela, in vender on nema le pravice, da bi dostojno živel, nego tudi, da se mu delo z mezdò povračuje! „Vsak delavec je svojega plačila vreden“.

Zlasti v tem poslednjem, glede na zaslužek je videti globoka razlika v delavskih razmerah pri kmetijstvu ali pa pri obrtnosti. Po tem ni čuda, da je doma „delavsko vprašanje“ le po mestih in v tovarniških okrajih, ne pa tudi na kmetih, a pregreha, izvirajoča od nevednosti je to, da kmetovi delavci postajajo od dne do dne bolj objestni in manj poslušni. Mi mislimo, da bi naši posli in najemniki z večjim veseljem in v hvaležnosti jedli kmetov kruh, ako bi z umom dosegli žalostne razmere delavskega stanu po tovarnah. Za fabriške delavce pa se ne čudimo, da trdo na vrata zakonodavstva trkajo za nujno pomoč. Z vsem poudarkom mora država, človeška družba v svojem interesu na to delati, da se mezdà delavčeva ne bo določevala s samosvojo voljo jednega kontrahenta-fabrikanta, nego, po objektivnih pravilih. Le tedaj bo pravična! M.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

V. Gospod zbor. svetnik Karol Luckmann poroča vsled dopisa podružnice avstro-ogerske banke v Ljubljani z dne 2. oktobra 1885 o umeščenji petih, koncem tega leta izpraznenih cenzorskih služeb.

LISTEK.

Po Sibiriji.

(Aus Japan nach Deutschland durch Sibirien von Wilhelm Joest, Köln, 1884. Du Mont-Schaubergische Buchhandlung.)

(Dalje.)

Sedmi dan potem, ko so bili ostavili Vladivostok, prišli so do mesta Habarovka, kjer se steka Usuri in Amur. Le-ta teče še nad 1000 kilometrov v sever, potem pa se izlije v morje. Vlada ruska hoče, da se ljudje kolikor največ naselijo na zemlji ob Usuri, zlasti zato, ker tudi Kitaj misli 40000 rodbin poslati k tej ruskeji meji. Flotilja v Amurji šteje blizu 50 parnikov; vsak parnik pa pogostem vlačí za seboj štiri, pet hudo naloženih ladij. Celih 18 dnij se je pisatelj imel peljati po Amurji. Ta vožnja nema nič kaj prijetnega v sebi; težko si je misliti bolj pusto sliko, kakor Amurjevo vodovje, ki je miljo od milje daleč na okrog razlito kakor povodenj: očem se kaže le neskončno umazano povodje, v katerem le kako izkoreninjeno drevo poganja in iz katerega le tu pa tam molijo

brezovi grmiči in dalječ zadaj vrsta melanholičnih telegrafskih drogov; nič ne očvrsti očesa, nič ne razveseli srca, samo rumeno pusto vodovje in nad njim sinje obnebe. Jedino večje mesto ob Amurji je Aigun, v njem prebivajo Mandžurci in Kitajci; ti so bolj razumni in krepkopoljni ter so zato gospodarji razmeram; to je tem zanimljivejše, ker v Pekingu, kakor znano, baš Mandžurci sedijo na cesarskem prestolu.

Do Blagovješčenska se je bil pisatelj pripeljal z vladnim parnikom; od tod naprej pa je moral s poštnim parnikom, ki je bil z ljudmi natlačen in z blagom preobložen, da ga ni bilo v njem mirnega kotička. Blizu Albasina so zlati rudniki, lastnina zasobnika; v njih ima delo 4000 svobodnih delavcev, ki vsak dan primijejo blizu jeden „puč“ (ruska utež = 16₁₈₈₁ kg) za više od 40.000 mk. vrednosti. Zlati prah se potem spravlja v zapečateni usnjive vreče s 7 1/2 stota teže; a veliko lepše ne ravnaajo z njim, kakor s peskom ali premogom. Tako zlato se je tukaj, spremljano od uradnika in Kozaka, prineslo na ladijo, da pojde v Irkutsk. Vreče so pahnili pod klopi sobice, ki je bila zmerom od-

prta; le kozak je gledal nanje. Toda baje še zlato nikoli na prevozu ni bilo ukradeno; to je nekaj dokaza, da je zemlja brezopasna.

V Strjetensku bilo je konec dolge in jednolične povodne vožnje. Tu si je naš potovalec moral kupiti svoj popotni voz, drugače bi moral na vsaki postaji prestopiti v drug voz. Pri tem mu je pomagal žid, ki je z veseljem pohvalil ponudbo, da se za nekoliko časa pridruži pisatelju. Nakupil je tudi družih reči, tem lažje, ker so skoro vsi prodajalničarji bili židje, nemški govoreči. Prav čudno to, da v osrčji Azije ruski in poljski židje ter njih potomci nemštvo zastopajo; pridni ljudje so, roko-delci in kupci in ker so razumni in trezni, napravljajo konkurencijo celo Kitajcem.

Potovaleci so večkrat srečali prevoze izgnancev. O le-teh pravi pisatelj: Znano je, da v Rusiji nemajo smrtné kazni; obešajo le zločince proti carjevi osobi ali proti članom carske rodbine, vse ostale morilce in ubojnike pa pošiljajo v Sibirijo. Pogostem se tudi dogodi, da politične zločince, ki pa so se udeležili napadov, požigov itd., pokorijo, kakor bi bili navadni zločinci; sicer pa je razlika mej obema

Ozirajoč se na čl. 40 in 64 bankinih pravil predlagajo odsek to-le: Zbornica naj za umeščenje petih cenzorskih služb priporoči naslednje gospode: L. Birgerja, Josipa Kordina, Josipa Kušarja, E. C. Mayerja, Artura Mühleisena, Ivana Perdana in A. Ledenika.

Predlog se je vzprejel.

VI. Gosp. zbor. svetnik Mihael Pakič poroča, da se zbornica od vis. c. kr. deželne vlade poprosi, naj bi se izrekla o sledečih prošnjah za odpuščenje dokaza sposobnosti v nastop rokodelskih obrti.

1. Jakob Mihelič, kajzar v Podbrezji, prosi dovolitve za nastop in samostavno izvrševanje čevlarske obrti, ki jo je že pred več leti izvrševal.

V tej stvari povprašani občinski urad v Naklem potrdil jo povsem podatke prosilčeve.

Odsek ne more ravno lahko sumneti resnice teh podatkov 65 let starega prosilca in občinskega načelnikstva in predlaga: Zbornica naj bi s svojo razsodbo prošnjo podpirala.

Predlog se je vzprejel.

2. Franc Vodišek, čevlarski pomočnik v Ljubljani, prosi, naj se mu odpusti dokaz z učenim spričevalom v samostavno izvrševanje čevlarske obrti.

Prosilca se ne more skazati z učenim spričevalom, pač pa ima več svedočeb o uporabljivosti kot pomočnik in tudi dokaže, da je v Zagrebu čevlarsko obrt že samostavno izvrševal.

Ocenjuje prosilčeve razloge predlaga odsek, jednako z Ljubljanskim mestnim magistratom: Zbornica naj se izreče za odpuščenje dokaza z učenim spričevalom.

Predlog je bil vzprejet.

3. Avgustin Trojanšek iz Stoba prosi za odpuščenje dokaza z učenim spričevalom v samostavno izvrševanje krojaške obrti. S po županstvu Domžalskem potrjenim spričevalom dokaže prosilec, da je kot pomočnik delal več časa, nego to zakon zahteva. C. kr. okrajno glavarstvo Kamniško podpira prošnjo z ozirom na po občinskem uradu opisane razloge. Odsek pritrjuje temu predlagajoč: Zbornica naj prošnjo vis. c. kr. deželni vladi priporoči.

VII. Gospod zbor. svetnik, Karol Luckmann, omenja v obširnem razlaganju njemu poznanih pritožb proti voznemu redu železnične črte Ljubljana-Trbiž, ki je v veljavi od 1. oktobra t. l. Vsled preuredbe z dne 1. junija t. l. da je namreč vlak št. 1715 v Ljubljano dohajal, namesti ob 2. uri 56 m. kakor prej, še le ob 5. uri popoldne, onemogočila se je jedina ugodna zveza z Gorenjskim in Dolenjskim, Hrvaškim, Dolenje-Štirim in Ogerskim. Z dnem 1. oktobra 1885 pa se je opustil vlak št. 1711, ki je bil ravno tako ugoden za krajni promet. Vozni red z dne 1. oktobra 1885 je za Ljubljanski promet zelo neugoden. Vsi vlaki dohajajo po zimi v Ljubljano po noči. Kmečko ljudstvo ne more drugače do gospodsk ali na sejme v Radovljico, Kranj in Ljubljano, nego da zgubi noč; posledek tega pa je, da ne uporablja toliko železnice. Govornik kaže na zbornici podane prošnje in pripominja, da bi se najprej dalo odpomoči s tem, ako bi se vlak št. 1715 odpustil in mesto tega naj bi se vlak št. 1711 spet uvel; ali pa naj bi, ako bi se to ne dalo tako lahko izvršiti, vlak št. 1717 za kake dve uri pozneje od Trbiža odhajal, tako da bi dohajal v Ljubljano zjutraj in ne po noči. Za slučaj, ako bi tudi to ne bilo mogoče, meni govornik, naj

bi se uredil potem mešanec, ki bi v Ljubljano dohajal med 9. in 10. uro dopoldne.

Naposled pripomni še gosp. govornik, da se bode koncem meseca oktobra kot ud sovetu državnih železnic udeleževal njegovih sej, radi tega bi on želel, da bi zvedel, kako misli zbornica o tem voznem redu, da bi se mogel potezati za preuredbo.

Zbornični tajnik poroča o prošnjah za preuredbo voznega reda na črti Ljubljana-Trbiž, ki vso zahtevajo, naj bi se težilo na to, da bi vozni red ustrezal krajnim razmerjem. Že prejšnja leta se je mnogokrat prosilo, naj bi bili bivši sejmski vlaki vozili ne le med Ljubljano in Lescem-Bledom, ampak med Ljubljano in Trbižem, da bi bilo tako prebivalcem od Lescem navzgor mogoče uporabljati vožnjo do c. kr. oblastev v Radovljico in nazaj ter v Kranj ali Ljubljano potovati, ne da bi morali prenočevati v enem ali drugem kraju.

Tem želim je glavno vodstvo državnih železnic ustreglo z uredbo bivšega sploh priljubljenega in vsem razmerjem kolikor možno ugodnega voznega reda. Govornik napominja po g. predgovorniku našete nedostatkosti sedanjega voznega reda. Odsek je popolnoma ocenil razloge, ki bi bili utegnili biti mero-dajni v določbo sedanjega voznega reda: 1. Da se potnikom nudi prilika, da morejo dosepevši v Ljubljano odpotovati v Trst, Reko in druge kraje po južni železnici, ne da bi se dolgo mudili, in 2. da se kar najhitreje mogoče odpravlja nemško-česka pošta. Toda vozni red, kakor je g. predgovornik že omenil, se ravno tako malo ozira na zvezo Dolenjskega, Hrvaškega, Dolenje-Štirskega i. d. kakor na krajna razmerja. Govornik našteva, kako bi se dalo po odsekovem mnenju odpomoči nedostatkosti in predlaga sledeče: Slavno c. kr. vrhovno vodstvo se prosi: 1. naj zopet uredi vlak št. 1711, ki je dohajal v Ljubljano ob 10. uri 35 min. dopoldne; 2. za slučaj, ako bi tako pomnoženje vlakov ne bilo mogoče, naj opusti vlak št. 1715, ki dohaja v Ljubljano po novem voznem redu ob 5. uri popoldne ter naj uredi mesto tega drugi vlak, ki bi dohajal v Ljubljano okoli 10. ure dopoldne; 3. za slučaj, ako bi tudi v 2. točki zaželjena preuredba ne bila mogoča, naj bi uredilo mešani vlak, ki bi iz Trbiža ali Beljaka odhajal tak čas, da bi dosepeval v Ljubljano okoli 10. ure dopoldne.

Gosp. zborni svetnik, Fran Omersa, podpira predloge in želi le to premeno, ako bi se uredil mešanec, naj bi dohajal v Ljubljano o pol devetih dopoldne.

Predloge podpirali so še gg. zborn. svetniki: Mihael Pakič, Oro-lav Dolenc in Karl Luckmann in umaknivi gosp. Omersa svoj nasvet za premeno. vsprejeli so se vsi predlogi jednoglasno.

Gosp. predsednik poprosi na to g. Karl Luckmann, naj bi se potezal za danes dogovorjeno preuredbo voznega reda pri razpravah v sovetu državnih železnic. Gosp. Karl Luckmann pripomni, da ne bo le tega storil, marveč da bode tudi druge Kranjsko zadevajoče nasvete stavil.

Zbornica je vzela to izjavo na znanje in gosp. zbornični predsednik se zahvaljuje udu sovetu državnih železnic, g. Karl Luckmann-u, za njegovo potrudenje.

(Dalje prih.)

Iz učiteljskih krogov.

(Konec.)

Če hočemo umeti take slučaje, takó moramo pogledati, kaj in kako nas uči v teh slučajih pedagogika in njena zgodovina.

Zgodovina pedagogike nam pripoveduje o prežalostnih dobah, ko so se celi narodi valjali po blatu podlega, umazanega življenja. Rimljani, Feničani, Babilonci, Egipčani itd. ob času njih propadanja.

Duh časa je mogočno uplival na cele narode, in gorje je bilo onim blagim možem, ki so se duhu onega časa upirali, kojim je bila sreča narodova na srcu, koji so se za blagor ljudstva potegovali s tem, da so se upirali duhu časa.

To nam dokaže celó literarna zgodovina vseh omikanih rodov, to je skušil tudi naš prvi učitelj — Krist sam.

Če „duh časa“ malo omejimo ter ga uklenemo v vezi posameznih lokalnih razmer, tedaj bomo videli, da je popačenost, nemoralnost, in sploh še marsikaka — ost kaj različno razširjena.

Lansko leto sem služboval v nekem trgu, kjer se večina prebivalcev ne more preživeti doma. Mladenci in dekleta živé skoraj celo leto na tujem, le po letu prihajajo na par mesecev domov.

Tu pa sem imel priliko opazovati prizore, — prizore, kakeršni so se vršili menda le za časa rimske ali pa egipčanske prostitucije. In, — o moj Bog! — celo mej otroci IV. razreda.

Ti učitelj pa reci po evangeliji našega nasprotnika: mea culpa!

Za Boga, kakó naj se učitelj bojuje proti takim razmeram, ko se stariši pred svojimi otroci o vsem pogovarjajo, kar je celó za odrasla ušesa prehudó, ko svoje otroke kolnejo na take načine, da nesem preje še nikoli slišal enakih?!

Govoril sem marsikedar starišem na uho, a kaj so mi rekli: „Otroci so otroci, saj so vsi jednaki, — kaj otrok razume!“ itd.

Zaman je, učitelj ne opravi nič, a osobito tedaj, če mu nekoji drugi faktorji ne gredo na roko, — kar se le premnogokrat zgodi.

Nek moj prijatelj pa službuje v vasi, kjer so lokalne razmere, običaji in navade vse drugačne, — otroci so tudi vse drugačni, — in veliko veselja mu delajo.

Odprite katerega koli pedagoga, in čitali bodedo pri moralni odgoji o mnogoštevilnih zaprekah, katerim mora učitelj napovedati boj, če boče, da naložene mu dolžnosti izpolnjuje, — za kar se ga pa navadno poplača z nehvaležnostjo, pa s — črno zavistjo!

Pustimo moralno odgojo!

Učiteljstvo, a osobito „moderno učiteljstvo“ prejema za vse svoje delovanje za narod le nehvaležnost. Kateri stan deluje za narodna društva, za narodna podjetja več, kakor ravno učiteljstvo? Naj bi se zjedini vsa slovenska društva, upravnistva in urednistva raznih časnikov, in naj bi izdelala statistiko svojih članov itd. — po stanovih, takó bi težko kateri nadkriljeval naš stan. Če bi pa jemali v poštev še naše materijalno stanje, — tako bi ista razlika razmerno jako narastla. „Lastna hvala smrdi,“ — dè pregovor, — a braniti moram naš stan, da govorim resnico.

stališema velika. Navadne zločince obsodijo v vseletno posilno delo ali za več let v rudnike ali pa, da se morajo preseliti v Sibirijo, in sicer so z velike večine taki izgnanci ljudje, ki so obsojeni po ukrepu svojih občin. V Rusiji nabirajo teh ljudi v uječe, da se jih nabere morda 200; potem pa jih po železnici, deloma tudi po parobrodih oddajajo do Omska, a od tu nastopijo dolgo svojo pot na vzhod. Vsi imajo na sebi precej težke verige, toda kos poti, ki jo storijo vsak dan, je prav majhen in vsak tretji dan se počiva. Da bi se jim znamenja užigala ali kaj jednacega, se ne zgodi več, razodeva jih le oprava in to, da je polovica glave obrtite. Ko je prevoz že v Sibiriji, tedaj uživajo ujetniki nekaj svobode. Vojaško spremstvo jih le bolj vodi nego-li straži, ker ni misliti, da bi kdo hotel v teh neizmernih pustinjah uteči. Tisti zločinci, ki so obsojeni, da se morajo naseliti, razpošljejo se v razne vasi, naj živijo, kakor hočejo; ali njih življenje ni tako trdo. Dninar si v Sibiriji lahko trikrat toliko zasluži, kolikor je bil navajen v Rusiji in marljiv delavec jo more kmalu prignati do svojega domu in zemljišča. Politični zločinci imajo še laglje. Pre-

mestijo jih z vozni in nikoli jih ne silijo v delo, ampak le useliti se morajo. Največ jih živi poučevanje kaznjenjskih otrok, tudi učijo malo rokodelstvo, a nekateri so celo v vladnih uradovih kot pisarji itd. in dobivajo svoj zaslužek. Skoro vsi gostilničarji, graditelji, fotografi, vozni podjetniki v Sibiriji so izgnanci, večidel Poljaki. V določenem okolišju se morejo gibati po svoji volji in treba jim je le dvakrat na teden zglašiti se pri nadzorstvu. Če imajo kaj denarja, ni jim težko uteči.

V Čiti je pisatelj našel tolmača, bivšega telegrafskega uradnika in ta ga je spremil do Irkutska. Mladi mož imel je le to napako, da je redkokedaj bil trezen in je tako učinil marsikaj neprijetnega. Po treh dnevih vožnje so dospeli v mesto Verhni Udinsk, a od tu ni bilo težko kreniti jo v staroslavno Kjahto. Kakor znano leži tesno ob kitajsko-mongolski meji; že pred sto in sto leti hodili so Kitajci preko Kjahte v večerne dežele, marsikateri popotnik je prvič od tu pogledal v „nebeško cesarstvo“ in potem pripovedoval nam o veliki mongolski pustinji. V Kjahti se shaja dvojni svet in zamenjava svoje proizvode; mejo dela mej dvema

celo različnima zemeljskima pasoma. Par sto „verst“ niže na jugu stopimo v brezvodno puščavo Gobi, ravno toliko „verst“ na severu smo pri Bajkalskem jezeru in v obvirji dveh največjih rek na svetu, rekse Jeniseja in Lene.

Pobratim Kjahti je Trojic-Kazavask, le štiri kilometre više na severu ležeče mesto; obe mesti veže izvrstna cesta. Trojic-Kazavask se kaže zelo imovit, nema pa nijedne gostilne: veliki sibirski kupci imajo tu svoje hiše, drugi pa se nastanjajo pri trgovskih prijateljih in celo pošta nema nič čakalnice. V Kjahto je cesta bila jako živa. V dolgih vrstah so na majhnih dvokolatih vozičkih mongolski konjiči peljali v mesto čaj, zaviti v kože ali uloženi v zaboje, drugi zopet sol. Kitajski „kúli“ (težaki) so hiteli na trg, čez ramo na palci velike košare z zelenjavo; Mongolci na lepih konjih so gnali pred sabo ovce, koze in drugo žival; kitajske „droške“ z naprej molečo slamnato streho, natlačene z dobro oblečenimi trgovci prodirale so gnječo. Burjatje na konjih, peški ali pa v svojih jednoprežnicah so vpili in zabavljali, da so si napravljali cesto, Kozaki so na konjih hiteli mimo potovalcev, vojaki so kora-

Če je kje kaka čitalnica, kdo je prvi zraven, — kedó prireja v glavnem čitalnične veselice?! Kedó goji lepo narodno petje? Če se na deželi ustanovi kako bralno društvo, kedó je prvi mej ustanovitelj? In za „Narodni dom“ ni-li ravno učiteljstvo veliko delovalo, in še deluje ravno sedaj pri „krajcarski podružnici“ v dostojnem številu.

Dovolj! Ne le to, da je učiteljstvo z delom preobloženo, za kar se ga silno slabo plačuje — bojevalo se bode morda še z onimi faktorji, koji bi morali biti učiteljstvu krepka zaslomba, — desna roka!

Sprijaznite se z mislijo, da je šolstvo preorganizovano ter podajte učiteljstvu roko, če Vam je boljša bodočnost našega naroda na srci, kajti tako nas uče pedagogi, sicer Vas bode narod v bodočnosti po vsej pravici obdolževal, kakor nas Vi sedaj po krivici obdolžujete!

Ravnokar sem prejel 87. št. „Edinosti“, kjer se nekdo tako-le ad supplementum iz nova zaletuje v učiteljstvo. Tako daleč smo tedaj prišli!?

Učiteljstvu je naložena vsa druga naloga, nego da se bode ukvarjalo z „modernimi jeziki“. Dopisnika peče to, da ne pozna dobro izveličavne švabščine. Dal Bog, da bi noben slovensk učitelj ne vedel za ta jezik!!

Kar se pa tiče njegove bistrumne metode, po kateri se izgojé učitelji v 9. letih, naj povem temu dopisniku le tó, da je od 6. do 20. leta celih 14 let in — da se ne bodem spuščal v daljno polemiko v tej zadevi, ker kdor ima oči, ta vidi resnico, a kdor je neče videti, jej maši ušesa in oči.

Nas učitelje pa bode hladila zavest, da vsemu temu nismo dali povoda, — da smo bili le zlobno napadeni. Kar se pa tiče neumestnih napadov gledé šole, Vam pravim: Si taccuisses philosophus mansisses!

Kolegi! „Edinost“ nas je v 86. št. opomnila, da čita iz naših dopisov preveliko domišljavost, da hočemo visoko vzleteti, itd. Ne dajmo jej več povoda! Kaj pa nam je storiti, da ne bode več imela povoda, uganil bode vsakdo prav lahko sam.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. novembra.

Pomanjkljivosti **zakona proti delomrznežem** so vedno očitnejše. Zlasti se to opazuje po večjih mestih, kjer je mnogo tacihih ljudi. Ta zakon daje občinam pravico, da smejo odkazati delo takim delomrznežem, ker se še le potem smejo poslati v prisilno delavnico, ko bi delati ne hoteli. Razne občine pa ne morejo dati takim ljudem primernega dela, druge ga pa nečejo, ker je v zakonu izrečeno samo, da smejo delo odkazati, ne pa da ga morajo. Nekatera oblastva so že hotela siliti občine, da dajo delo delomrznim ljudem. Tako je navstal konflikt mej raznimi občinami Dunajskega predmestja in policijskim ravnateljstvom zaradi tega. Policijsko ravnateljstvo misli, da se že iz dolžnosti občin, da morajo skrbeti za uboge, dá sklepati, da so dolžne ljudem, ki nimajo dela, jim je dati. Občine pa ugovarjajo, da so zavezane skrbeti le za one uboge, ki delati ne morejo zaradi slabosti ali bolezni, nikakor pa ne za ljudi, ki bi lahko delali. To stvar bode razsojeval spodnjeavstrijski deželni odbor, na katerega se je obrnila občina Fünfhaus. Ta občina je pa hkratu deželni odbor tudi prosila, da bi delal

kali proti cerkvi, pijani Rusi so bili za vzgled evropske civilizacije — to vse je delalo živo, zanimivo sliko. Kjahta ima lepo široko cesto, po straneh dve vrsti ponositih hiš od kamena, več gimnazij, lekarnico, klub, celo javen vrt s čednimi nameti (paviljoni) — s kratka, človek bi dejal, odštevši ljudstvo po cestah, da ni v azijskem, obmejnem mestu, ampak v majhnem evropskem prestolnem mestu ali v modernem kopelišči. Blizu 50 korakov zadaj za zadnjimi hišami Kjahte postavljena sta dva lesena droga, ki oznamenjata mejo mej Kitajem in Rusijo; koj potem je mesto Majmačin. Ceste so ozke in zidovi kitajskih hiš, katerim bi se po vnanjem ne poznalo, da imajo čisto lepe zaklade skrite, so visoki, tako da solnce le težko vanje posije. Znotraj so hiše čedne in rabne, kažejo, da so imoviti in imajo ukus gospodarji, kateri so ponositi veliki trgovci. Iz Verhnega Udinska v Kjahto ter nazaj se prav lahko opravi v štirih dneh in nobeden naj bi ne hodil todi, da ne bi pogledal v Kjahto, zlasti, če še ni bil na Kitajskem. Pisatelj je na tem izletu za-se in za svojega spremeljalca vsega vkupe potrošil le 31 rubljev.

(Konec prih.)

na to, da se zakon proti delomrznežem kmalu premeni, ker je v sedanjí obliki neizvedljiv in občinam škodljiv.

Hrvatski ban je zaradi svojih zaslug odlikovan z redom železne krone prve vrste.

Vnanje države.

Bolgarski odposlanec Gešov prišel je v Pariz. Kakor se sodi, skušal bode, da dobi za Bolgarijo kako posojilo. Bolgarom posebno manjka denarja, ker morajo vzdržavati vojsko vedno za boj pripravljeno. — Bolgarsko brodogrje namerava napasti srbski mejni mesti Brza-Palanko in Kladovo od Dunava sem. Prostovoljci vedno prihajajo in se odpošiljajo na srbsko mejo. Streliva neki primanjkuje Bolgarom. Vojaki so oboroženi s puškami raznih sistemov, mnogi imajo še stare puške, ki se od spredaj bašejo.

V **Vzhodni Rumeliji** jih je že mnogo, ki ne upajo, da bi se dognalo zjedinenje. Tako je nedavno provizorična vlada zasledila shod več bolgarskih veljakov, ki so se ravno posvetovali o osebi generalnega guvernerja, ko bi se ne dalo doseči zjedinenje. Mej debato je ustopil nek milični častnik, zapisal imena zbranih in razpustil zbor. — Vlada je zaukazala, da se vsi možki od 40. do 46. leta pokličejo k vojakom.

Predvčeraj prišel je v Niš prvi vlak „Rudečega križa“, kateri je popolnem z vsem preskrbljen, kar je treba v tej zadevi v vojni. **Srbska** vlada naročila je 30.000 obvez za sanitetne čete. — V Belem gradu so včeraj po noči zaprli več oseb. Kakor se govori, snovali so neko zaroto proti kralju v korist knezu Karadjorjeviću. Mej zarotniki je jeden velikošolec, ki je bil kot prostovoljec pri vojski, in jeden stavec „Novega Beogradskega Dnevnika“. Ravno tako je tudi v Nišu več oseb dejanjih v zapor. Dvomljivo je pa, da bi tako strogo postopanje moglo obdržati kralja na prestolu. Narod je nezadovoljen z vladno politiko, ki ne donaša nikake koristi, a stane toliko denarja.

Urejenje **črnogorsko-turške** meje se bode zopet zakasnilo. Turška mejna komisarija dobila sta take navode, ki se ne strinjajo s črnogorsko-turško pogodbo, skleneno v Carigradu. Zategadelj se pa črnogorska mejna komisarija, vojni minister Plamenac in prisednik višjega sodišča Vuković, ne-ta hotela več udeleževati urejanja meje ter se vrnila v Cetinje. — Vsi zastopniki velevlastij pri črnogorski vladi, kateri bivajo po zimi navadno v Dubrovniku in v družih primorskih mestih, dobili so ukaze, da morajo v Cetinje. To je gotovo kaj v zvezi z družimi dogodki na Balkanu. Velevlasti hočejo veleti, kaj se godi v Črnej gori, da bodo mogle biti pripravljene na vse slučaje. Njih zastopniki bodo si pa tudi prizadevali odsvetovati Črnogorcem, da bi se ne mešali v sedanje homatije na Balkanu in tako še bolj ne zamotali položaja.

Oboroževanja na **Griškem** so jako vznemirila mohamedance v Epiru. V Janini in več družih krajih so se mohamedanski veljaki posvetovali, kaj storiti. Sklenili so brzojavno sporočiti svojo udanost sultanu in poslati adresu na turško vlado, v kateri bodo naglašali, da mohamedanci celega vilajeta ne bodo privolili v nikakršno premeno obstoječih razmer. Grke čaka jako hud upor od strani mohamedanskega prebivalstva, ko bi hoteli razširiti svojo državo proti severu.

V torek so bile v 11 državah **severno-ameriških** volitve za postavodavne zbornice in državne urade. V Novem Yorku zmagali so demokrati pri volitvah za državne urade, guvernerjem je voljen Hill. Pri volitvah za obe zbornici so pa zmagali republikanci, tako da je volitev republikanskih kandidatov za senat v Washingtonu zagotovljena. V Virginiji zmagali so demokrati pri volitvah državnega guvernerja in zbornic, ravno tako tudi v Marylandu, Mississippiji in Connecticutu. V Massachusettsu, Iowi, Pennsylvaniji, Coloradu in Nebraski zmagali so republikanci.

Domače stvari.

— (Deželni glavar grof Thurn) podaril je 50 gld. na korist po povodnji poškodovanim prebivalcem v Ratečah, Belipeči in na Dovjem.

— (Klub pisateljskega društva) je imel zadnjo soboto svoj zabavni večer v steklenem salonu Čitalnice Ljubljanske, kakor se je v našem listu že omenilo. Tega klubovega večera se je sicer udeležilo nad 40 društvenikov, vendar smo se zaman ozirali po marsikaterem narodnjaku. Po našem pozvedovanji se nam je reklo, da še prav odlični možje, ki so po svoji veljavi, mej Slovenci, dolžni i temu narodnemu in gotovo i koristnemu društvu pristopiti, še tega neso storili. — Ker ima društvo blag namen: podpirati pisatelje in jihove rodbine; napravljati javne shode s predavanjem in razgovarjanjem o vsakojakih literarnih predmetih in slaviti umrle pisatelje s spomeniki ali z izdavanjem njihovih životopisov, podob in spisov in ker v slučaju, ako se društvo razide, njegovo premoženje pade našemu prvemu literarnemu društvu „Matici Slovenskej“

bi se pač ne smel pogrešati noben rodoljub po vse širokej Sloveniji mej društveniki „pisateljskega podpornega društva“. — Društveniki se tudi shajajo ob sobotah k zabavnim večerom v Čitalnici Ljubljanski, kjer bi se naj vzajemno razgovarjali o literaturi, se vadili v govorništvu, se razgovarjali o tem in drugem, se kratkočasili s petjem itd. Pač bi bilo odveč o koristi takih večerov govoriti, saj je sama ob sebi jasna. Vsak izmed nas čuti potrebo zahajati v društvo, in mesto da hodimo, bogsigavedi kam v krčmo, shajajmo se rajše v Čitalnici. Čitalnica bode naše shajališče, naše središče, naše ognjišče! Svoji k svojim! Mej sabo se bodemo najlepše in najbolj imeli. Večeri kluba pisateljskega društva obetajo zanimivi biti, to tem bolje, ker se je vsaka politika izključila in se tedaj onde vsak Slovenec lahko dobro ima, naj si je katerega koli političnega mišljenja. Ker je samo društvenikom dovoljeno h klubom pisateljskega društva zahajati, se še jedenkrat vabijo vsi Slovenci k pristopu. Vsak društvenik skrbi, da pridobiš par svojih znancev in prijateljev društvu. Slovenci, kateri imate kaj ugleda in upliva pri svojih rojakih; Slovenci, kateri se prištevate rodoljubom, pristopajte sami „pisateljskemu podpornemu društvu“, kot pravi udje z letnim doneskom 3 gld., ali pa kot podporniki z 2 gld. na leto; nabirajte pa tudi društvenikov mej prijatelji in znanci. Javljajte se prav obilno pri odboru, kateri je ukrenol, da bi tudi vsakemu menj premožnemu Slovincu pristop omogočil, društvenino vsacega pol leta pobirati — od pravih udov po 1 gld. 50 kr., od podpornikov pa po 1 gl. za pol leta. Da so vnanji društveniki vabljeni h klubovim večerom, se samo ob sebi razume; Ljubljanskim pa se naznanja, da bodo ti večeri redno vsako soboto ob 8. uri v steklenem salonu Čitalnice Ljubljanske in da se k istim ne bodo več z okrožnico vabili in se je to zgodilo samo prvokrat. — V soboto, 7. t. m. bode čital g. prof. Vrhovec „Ljubljana pred sto leti.“

— (H katoliški veri) prestopila je gospica Barbara Grossmann, 18 letna hči uradnika v tukajšnji plinarni.

— (Poslanec dr. vitez Tonkli) govoril je včeraj v budgetnem odseku delegacij in priporočal, da naj se vojno brodogrje in stroji izdelujejo v Avstriji, ne pa v inozemstvu. V istem zmislu govoril je poslanec Burgstaller.

— (Novo kolodvorsko poslopje.) Iz gotovega vira smo poizvedeli, da je glavno ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice dalo izgotoviti načrt za prezidanje sedanjega svojega, po starejši zidanega in zahtevam pomnoženega prometa ne več ugačajočega kolodvorskega poslopja v Ljubljani. Dotični načrt, po katerem bi se imelo sedanje poslopje po vzgledu Graškega prezidati in urediti, predložil se je že glav. ravnateljstvu in upati je, da se delo prične že v spomladi leta 1887. — Prvi je misel o prezidavi sedanjega prav nepripravno urejenega kolodvorskega poslopja sprožil načelnik postaje gosp. Habit in sicer že pred dvema letoma. Kakor vidno njegov predlog ni ostal brezuspešen. — Veseli nas, da se je južna železnica spomnila Ljubljane; veseli nas posebno prezidava kolodvorskega poslopja zato, ker bode nova stavba gotovo v okraso mesta in bode kolikor toliko tudi ona pripomogla k vspešnejšemu razvoju osebnega prometa.

— (Povodenj.) Sava preplavila je okolico Zagrebško. V vaseh Hrvati in Trnje je v torek voda že v hiše prihajala in južni kraj mesta bil je že v nevarnosti. Sava narastla je 3.45 metra nad ničlo, torej samo za 30 centimetrov manj, kakor l. 1878. — Dolenja vas pri Ribnici je preplavljena, voda prihaja v hiše, hleve in gospodarska poslopja. Kočevska pošta ne more po navadnem potu v Ljubljano. — V Celji je Savinja preplavila mestni drevored in veliki drevored, kjer so vojaške vaje. Voda pritekla je celo v nekatere sobane v Celjski bolnišnici. V nevarnosti so bili prebivalci „Sannhofs“. Prepeljati so se morali iz poslopja v čolnih na varen kraj.

— (Zblaznel) je tukajšnji optik žid Rexinger. Odpeljali so ga v blaznico.

— („Godbeni klub“) v Kranji priredi dne 15. novembra t. l. v čitalničnih prostorih koncert na korist po elementarnih nezgodah oškodovanim prebivalcem Kranjske gore, Rateč, Dovjega in Belepeči. Vsopred: Motto. 1. V. Bellini: Spomini iz opere: „Romeo in Julija.“ 2. C. Pedrotti: Rondó iz opere: „Tutti in Maskera.“ 3. G. Rossini: Ouverura k operi: „Il Barbieri di Siviglia.“ 4. A. Bar-

telloni: Fantazija po napevih iz opere: „Lucrezia Borgia.“ 5. V. Parma: „Pesnijski venec.“ Potpourri slovenskih pesnijs. 6. J. Strauss: Barkarola iz opere: „Eine Nacht in Venedig.“ 7. Iv. pl. Zajec: „U boj!“ Koračnica iz opere: „Zrinski.“ Začetek točno ob 8. uri. Ustopnina: 40 kr. za osebo, 1 gld. za rodbino (treh oseb.) Vse priznanje gospodom, ki so priredili koncert v tako blag namen, z željo, da bi vrli ta vzgled vzbudil mnogo posnemovalcev.

— (Politično društvo „Edinost“) v Trstu vabi odbornike, namestnike in poverjenike k seji v nedeljo dne 8. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostore delavskega podpornega društva, ulica Molino piccolo št. 1. Na dnevnem redu so jako važne zadeve.

— (Gospod Lovro Žvab) predaval bode jutri večer v Tržaški čitalnici o nekdanjem „Slavjanskem društvu“ v Trstu. Predavanje bode gotovo mikavno, ker je predmet sam zanimiv in zgodovinsko važen in ker je gospod predavatelj znan po svoji temeljitosti v takih stvareh.

— (Cveteče drevo) je videti v vrtu gosp. Fr. Kavšeka v Spodnji Šiški. Preteklo poletje se drevo ni nič ganilo in mislili so že, da se je posušilo, kar je koncem preteklega meseca začelo zeleneti, sedaj pa pognalo dve cvetki.

— (Vožni red na železnični progi Trbiž-Ljubljana,) Prometno vodstvo državnih železnic naznanja trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se bode s 15. novembrom t. l. vožni red na gorenjski železnici tako le premenil: Opuстила se bodeta tožni vlak št. 1719 in pa vlak št. 1715, kateri ob 5. uri popoldne v Ljubljano dohaja. Namesto teh pa bode 15. novembra 1885 zopet začel voziti vlak št. 1711, kateri bo v Ljubljano dohajal ob 10. uri in 35 minut.

— (Cene letošnjemu vinu.) Kakor poroča „Slovenski Gospodar“, prodaja se novo vino v Kamnici pri Mariboru po 90—100 gld., v Pekrah po 130—140, pri sv. Petru po 80—90, v Framu po 120 do 135 gld. štrtinjak (10 veder.)

— (V poštne hranilnice) uložilo se je meseca oktobra na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem 1,997.589 gld. v 16.219 ulogah; nazaj se je plačalo 3724 strankam 795.336 gld. 26 kr. V vsej Avstriji se je pa uložilo 29,700.703 gld. 69 kr. v 235.132 ulogah, izplačalo pa 87.962 strankam 28,814.509 gld. 50 kr. Slovensko nemških knjižic je 9141 v prometu.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Carigrad 6. novembra. Včeraj bila prva seja konference. Trajala je jedno uro in bila le pripravljalnega značaja. Prihodnja seja v soboto. Poslaniki so včeraj zvečer baje imeli zasoben sestanek.

Berolin 6. novembra. Izid volitev: 140 konservativcev, 60 svobodno-konservativnih, 99 klerikalcev, 70 narodno-liberalnih, 44 svobodnjakov (freisinnige).

Dunaj 5. novembra. Poročila časnikov, da je bosenska železnica za privatni promet zaprta in da se na nekaterih progah nabira mnogo vagonov, neso resnična.

Peterburg 5. novembra. Da se bode knez bolgarski iz ruske vojske izključil, o tem govorilo se je že več dnij, a dvomilo se je o tem. Trinajsti strelski bataljon, čegar imetnik je doslej bil knez bolgarski, je že odstranil začetni črki njegovega imena z epoletov. Nasledki tega senzačnega dogodka zmatrajo se tukaj nepreračunljivimi.

Rim 5. novembra. Včeraj v provinciji Palermo 16 oseb za kolero zbolelo, 13 umrlo. Izmej teh v mestu Palermo 8 zbolelo, 8 umrlo.

Zdravljenje pospešuje. Pri odprtih ranah, oteklinah in ulesih se z Molovim „Francoskim žganjem“ odpravi prisad in s tem vidno pospeši zdravljenje. V steklenicah po 80 kr. Po poštenu povzetju ga razpošilja vsak dan A. Moll, lekar, c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. Po lekarnah in specerijskih prodajalnicah na deželi zahtevaj izrečno Moll-o v izdelek z njegovo varstveno znamko in podpisom. 2 (11—8)

Zahvala.

Prevzvišeni knezoškof gospod dr. Misija podaril je „Glasbeni Matici“ znesek 50 gld. za jedno ustanovo. Odbor „Glasbene Maticice“ šteje si v prijetno dolžnost visokocenjenemu blagodušnemu dobrotniku za to izdatno darilo izreči svojo najtoplejšo zahvalo.

Prvosednik:
Fran Ravnihar.

Tajnik:
Josip Paternoster.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Eksekutivne dražbe.

(Iz uradnega lista.)

3 eks. držb. pos. Jurija Ladiša iz Slavine, 20. novembra v Postojini. 1. eks. držb. terjatev Josipa Dekleve, iz Gorice 372 gld. 56²/₃ kr., 4. decembra v Vipavi. 2. eks. držb. pos. Antona Ahačeviča iz Gorenje vasi, 21. novembra v Trebnjem. 2. eks. držb. pos. Janeza Kolarja iz Stanpelj 28. novembra v Trebnjem. 3. eks. držb. pos. Jakoba Šviglja iz Dolenje vasi, 2420 gld., 19. novembra v Logatci. 1. eks. držb. pos. Jakoba Malina iz Gorenjih Dupelj, 410 gld., 14. novembra v Trzinu. 1. eks. držb. pos. Josipa Smetza iz Zemon 1370 in 130 gld., 11. novembra v Vipavi. 1. eks. držb. pos. Lorenca Borse iz Pristave. 1044 gld., 10. novembra v Rudolfovem.

Tujci:

5. novembra.

Pri **Stonu**: Hilerbrand z Dunaja. — Krainer iz Celovca. — Granpjean z Dunaja. — Vogel iz Grada. — Matičević iz Zagreba. — Hanswurst z Dunaja. — Zanič iz Hrvatskega.

Pri **Maliči**: Blum, Pollak, Hönigsfeld, Gusitsch, Singer, Reinisch, Deutsch z Dunaja. — Urbančič iz Polhovega grada.

Pri **cesarji avstrijskem**: Simičič z Dunaja. — Kolenec iz Črnomlja.

Meteorološko poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
5. nov.	7. jutraj	734.82 mm.	8.4° C	z. szh.	obl.	180 mm.
	2. pop.	732.78 mm.	9.4° C	z. svz.	dež.	
	9. zvečer	732.10 mm.	8.6° C	sl. svz.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 8.8°, za 2.7° nad normalom.

Vremensko poročilo 5. nov. Zračni tlak se ni dosti premenil, na severozapadu in jugovzhodu je najnižji, v srednji, vzhodni in zapadni Evropi pa višji. Največ vladajo vzhodni in jugovzhodni vetrovi, v več krajih megleno ali pa dež. Deževalo je posebno zelo v južni Evropi. Morje se lahko giblje. — Pričakovati je slabe menjajoče se vetrove, deževno vreme brez premembe temperature.

Dunajska borza

dné 6. novembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82 gld. 40	kr.
Srebrna renta	82	80
Zlata renta	109	35
5% marcna renta	99	45
Akcije narodne banke	869	—
Kreditne akcije	2-2	30
London	125	55
Napol.	9	96
C. kr. cekini	5	94
Nemške marke	61	70
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld	126
Državne srečke iz l. 1864	100 gld	171
Ogrska zlata renta 4%	98	15
5% papirna renta 5%	90	25
5% štajerske zemljišče odvez oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld	116
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	125	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	115	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	50
Kreditne srečke	100 gld.	176
Rudolfove srečke	10	17
Akcije anglo-avstr. banke	120	97
Tramway-društ. velj. 170 gld a. v.	183	75

Zahvala.

Gospod **Anton Unger**, trgovec v **Stobu**, zavaroval se je pred jednim letom pri **zavarovalnem društvu za življenje**

THE GRESHAM v LONDONU

za pet tisoč goldinarjev.

Glavni zastopnik v Ljubljani gosp. **Gvido Zeschko** izplačal je po njegovi smrti vso zavarovano vsoto najtočneje. Javno izrekam zato svojo najiskrenejšo zahvalo ter najtoplejšo priporočam ta zavod.

V Stobu, v 3. dan novembra 1885.

(662)

Frančiška Unger.

CHAMPAGNE
AYALA & Co.
Glavna zaloga v Ljubljani pri
g. **PETER LASSNIK-u.**
Varstvena znamka.

VELIKA DENARNA LOTERIJA.

500000
mark

kot največji dobiček v najsrečnejšem slučaju ponuja velika od Hamburgske države zaimenovana denarna loterija.

Specijelno pa:

1 prem. à mark	300000
1 dobit. à mark	200000
2 dobit. à mark	100000
1 dobit. à mark	90000
1 dobit. à mark	80000
2 dobit. à mark	70000
1 dobit. à mark	60000
2 dobit. à mark	50000
1 dobit. à mark	30000
5 dobit. à mark	20000
3 dobit. à mark	15000
26 dobit. à mark	10000
56 dobit. à mark	5000
106 dobit. à mark	3000
253 dobit. à mark	2000
512 dobit. à mark	1000
818 dobit. à mark	500
31720 dobit. à mark	145
16990 dobit. à mark	300, 200,
150, 124, 100, 94, 67,	
40, 20.	

Najnovejša velika, od visoke državne vlade v HAMBURGU dovoljena in z vsem državnim premoženjem zaimenovana denarna loterija ima **100.000 srečk**, od katerih se bode **50.500 srečk**. Za žrebanje določeni skupni kapital znaša

9,550.450 mark.

Znamenita prednost te denarne loterije je ugodna naredba, da se vseh 50.500 dobitkov, ki so zraven v tabeli, že v malo mesecih in sicer v sedmih razredih sukcesivno gotovo izžreba.

Glavni dobiček prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste v drugem razredu na 60.000, v tretjem na 70.000, v četrtem na 80.000, v petem na 90.000, v šestem na 100.000, v sedmem pa eventuelno na 500.000, specijelno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Prodaja originalnih srečk te denarne loterije je izročena **podpisani trgovski hiši** in vsak, kdor jih hoče kupiti, naj se neposredno na njo obrne.

Častiti naročevalci se prosijo naročitvi pridejati dotične zneske v avstr. h. bankovcih ali poštinih markah. Tudi se denar lahko pošlje po poštni nakaznici, na željo se naročitve izvrše tudi proti poštenu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela originalna srečka av. v. gld. 3.50.
1 polovica originalne srečke av. v. gld. 1.75.
1 četrtina originalne srečke av. v. gld. —.90.

Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in ob enem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi vse natančneje. Takoj po žrebanju dobi vsak udeleženec uradno, z utisnjenim državnim grbom, listo dobitkov. Dobitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu srečk proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto povrniti. Na željo se uradni načrti žrebanja naprej zastoj pošiljajo na ogled. Da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, prosimo taista kolikor mogoče hitro, vsekako pa pred

14. novembrom 1885

nam direktno doposlati.

(610—7)

VALENTIN & CO.,
Bankgeschäft,
HAMBURG.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.